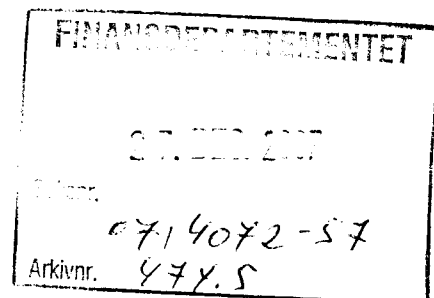


Finansdepartementet
v/ Statssekretær Henriette Westhrin
Pb. 8008 Dep.
0030 OSLO



**UTREDNING OM OM BETALING FOR BRUK AV AREAL
I KYSTSONEN - INNSPILL**

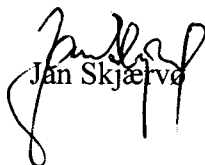
Vi viser til Deres brev datert 15. november 2007 (ref. 07/4702 SØ ARO), hvor det bes om innspill til en kommende utredning om betaling for bruk av areal i kystsonen.

I brevet bes det om faktabeskrivelser og innspill, slik at arbeidsgruppen får et mest mulig fullstendig informasjonsgrunnlag for det kommende arbeidet. Norges Fiskarlag ønsker i den forbindelse å vise til prosjektet "*Nasjonal kartlegging av arealbrukskonflikter i kystsonen*", som beskriver fiskeflåten bruk av kystareal og interesser i kystsonen på en god måte. Rapporten er lagt ut på Fiskeri- og kystdepartementets hjemmesider¹.

For øvrig ønsker Norges Fiskarlag å vise til Landsmøtets vedtak i sak nr. 5/2007 (*Fiskeripolitikken og eierskap til fiskeflåten – sameksistens og miljø*). Her er gis det santrale innspill og føringer for fiskeflåten sameksistens med andre brukere og interesser i kystsonen. Landsstyrets vedtak er vedlagt.

Norges Fiskarlag ønsker å bli holdt løpende orientert om den videre utviklingen i saken, samt bli aktivt involvert i spørsmål som evt. kan komme til å berøre norske fiskere.

Med hilsen
NORGES FISKARLAG


Jan Skjærvø


Torleif Paasche

Kopi til: Fiskeri- og kystdepartementet
Vedlegg: Landsmøtets vedtak i sak nr. 5/2007; Fiskeripolitikken og eierskap til fiskeflåten – Sameksistens og miljø

¹ http://www.regjeringen.no/upload/kilde/fid/rap/2002/0010/ddd/pdfv/171571-kartlegging_av_arealbrukskonflikter_i_kystsonen.pdf.

FISKERIPOLITIKKEN, EIERSKAP TIL FISKEFLÅTEN, SAMEKSISTENS OG MILJØ

Landsstyret inviterer Landsmøtet til å fatte slikt vedtak:

"Innledning

1. Landsmøtet tar innledningen fra fiskeri- og kystminister Helga Pedersen, statssekretær i Olje og Energidepartementet Liv Monica Stubholt og forskningsdirektør Ole Arve Misund til orientering.

Fiskerinæringa har og skal fortsatt ha en bærende funksjon for å skape aktivitet, sysselsetting, bosetting og dermed verdiskaping i kystdistriktene. Et nært og forpliktende samarbeid mellom næringa og politiske myndigheter er en forutsetning for å utvikle norsk fiskerinæring til å møte de utfordringer som framtida krever.

Eierskap

2. Landsmøtet viser til at det har vært og er politisk enighet om å ha en differensiert fiskeflåte i Norge. En differensiert flåtestruktur bidrar til å gjøre Norge til en fiskeripolitisk stormakt, og er svært viktig for å høste både langs kysten og i havområdene. Tilstedeværelse på havet bidrar til å styrke Norges internasjonale posisjon.

Deltakerloven gir fiskerne en eksklusiv rett til Eiermajoritet i fiskefartøy. Loven har dispensasjonsbestemmelse som gjør eierskap mulig også for fiskeindustrien, og Landsmøtet konstaterer at nesten hele ferskfisktrålerflåten er eid av industrien.

Landsmøtet viser til at et flertall i havressurslovutvalget (NOU 2005:10) har gått inn for at industribedrifter som driver bearbeiding av marine ressurser skal kunne tildeles fiskekvoter uten å eie fartøy, og således basere virksomheten på utleie av kvotene. Norges Fiskarlag har gått i mot en slik ordning. Dette synet står fortsatt fast. Gjeldende deltakerlov har nedfelt vilkår omkring nasjonalitetskrav for å kunne eie et norsk fiskefartøy. Landsmøtet mener at dette momentet må veie særdeles tungt imot å oppheve de krav som i dag er nedfelt i deltakerloven om adgang til å eie fiskefartøy.

Landsmøtet understreker viktigheten av å se deltakerloven i sammenheng med råfiskloven. Til sammen gir dette et godt grunnlag for næringsutvikling og stabilitet både på sjø- og landsida i næringa. Norges Fiskarlag må fortsatt forsvare de rettigheter fiskerne har i medhold av dette lovverket.

En differensiert og fiskareid flåte vil etter Landsmøtets oppfatning også bidra til å sikre mangfoldet i flåteleddet, og dermed til bosetting og aktivitet i kystdistriktene. Det er derfor viktig at det er gode mottaksforhold på hele kysten. For den minste kystflåten er dette helt avgjørende.

Landsmøtet er kjent med at Fiskeri- og kystdepartementet nylig har sendt på høring en sak om eierskapsbegrensinger i kystflåten. Høringsnotatet tar opp spørsmålet om framtidig konsentrasjon av fiskerettigheter. Landsmøtet forutsetter at Landsstyret følger opp saken etter en organisasjonsmessig behandling, og ber om at det utvises en restriktiv holdning til å samle mange fiskerettigheter på få aktører.

Sameksistens

3. Landsmøtet viser til at det kreves betydelige areal for å ivareta interessene for oljevirksomheten, oppdrett, miljøverdier og turisme. Landsmøtet konstaterer også at det foreligger planer for utbygging av vindmølleparker langs kysten og til havs. Landsmøtet krever at myndighetene sørger for at disse planene drøftes med Norges Fiskarlag på et tidlig stadium. Landsmøtet kan ikke akseptere at fiskefelt blir beslaglagt av vindmølleparker.

Landsmøtet mener at sameksistens bygger på erkjennelsen av at enkelte områder må forbeholdes fiskeri, oppdrett, miljøtiltak og andre virksomheter, og disse spørsmål må løses i fellesskap mellom de berørte parter. Landsmøtet understreker at klare, enkle regler som kan etterleves og kontrolleres, og innehar sanksjonsmuligheter vil bidra positivt i denne sammenheng.

Landsmøtet slår fast at villfisknæringa har behov for å sikres tilstrekkelig areal i kystnære områder for sin framtidige eksistens og utvikling. Det må ikke bli slik at denne næringa hele tiden må tilpasse seg andre næringers behov for areal. Norges Fiskarlag er likevel innstilt på å bidra til god sameksistens med andre brukere av havet. Dette innebærer også at annen næringsaktivitet må utvise varsomhet og ta hensyn til fiskeriaktiviteten.

Olje/gass og fiskeri

Landsmøtet konstaterer at disse næringene har fungert sammen i over 40 år. I denne perioden har fiskerinæringen i stor grad måttet vike for oljeindustriens interesser.

Landsmøtet viser til Fiskarlagets prinsipielle holdning til olje/gassvirksomheten:

- krav til 0-utslipp til sjø
- ikke olje/gassvirksomhet i Nordland VI, Nordland VII og Troms II
- at blokkene utenfor Møre er viktige som gyte- og oppvekstområder for norsk vårgytende sild og må behandles som svært sensitive områder
- at fiskeriaktiviteten ikke må hindres
- at oljevernberedskapen langs kysten må styrkes

Stortinget har vedtatt at det ikke skal startes olje/gassvirksomhet i Nordland VI, Nordland VII og Troms II. Ny vurdering av dette spørsmålet skal foretas i 2010. Imidlertid har Stortinget bestemt at det fram mot 2010 skal innhentes ytterligere kunnskap om mulig olje/gass i Nordland VII og deler av Troms II fram mot 2010. Landsmøtet konstaterer at dette betyr skyting av seismikk i et særdeles sensitivt

område. Arealbeslag kombinert med skremmeeffekt gjør utøvelsen av mange fiskeri svært vanskelig.

Landsmøtet viser til at seismisk aktivitet skaper store problemer for fiskerinæringen og gir Landsstyret fullmakt til å håndtere disse problemstillingene på en best mulig måte for å ivareta medlemmenes interesser. Landsmøtet krever at myndighetene nå gjennomgår alt regelverk knyttet til seismisk aktivitet og legger til grunn at fiskerinæringa blir tatt med i dette arbeidet. Det forutsettes at forbedringene må komme som et resultat av de erfaringene som er høstet. Landsmøtet forutsetter at retningslinjene som blir lagt til grunn for slik aktivitet, følges opp av de ansvarlige myndigheter.

Landsmøtet understreker viktigheten av å ha en god oljevernberedskap langs kysten. Det er svært viktig at oljevernbasene er strategisk plassert. Landsmøtet går inn for at dagens struktur og geografisk plassering som et minimum, blir opprettholdt.

Villfisknæringa og oppdrettsnæringa

Landsmøtet understreker at selv om forholdet mellom villfisk og oppdrett i store trekk har fungert bra, så har det vært og er fortsatt konfliktområder. Konflikter knyttet til arealbruk og redusert kvalitet på villfisk som følge av oppdrett er økende.

Før 2005 da den nye akvakulturloven ble vedtatt, var forvaltningspraksis at kartlagte og dokumenterte, gyte- og oppvekstområder, og mye brukte områder for kystfiske i hovedsak skulle ha prioritet framfor lokalisering av akvakulturvirksomhet. Av stortingsmelding nr. 65 (1986-87) går det fram at "*Ved kollisjon mellom interesser, skal de tradisjonelle fiskeriinteressene gå foran*". Landsmøtet legger til grunn at dette prinsippet fortsatt står fast, og blir sterkere vektlagt i framtida.

Etter Landsmøtets mening blir hensynet til gyte- og oppvekstområder og kystfiskernes tradisjonelle hevdvunne rettigheter, nedvurdert i Fiskeri- og kystdepartementets forslag til nye prosedyrer for håndtering av arealkonflikter mellom fiskeri- og akvakulturinteresser. Landsmøtet kan ikke akseptere dette.

Norges Fiskarlag vil fortsatt bidra til en god dialog for en samfunnsmessig optimal arealutnyttelse i kystsonen. Landsmøtets grunnleggende krav er at viktige fiskeområder ikke må legges ut til akvakultur eller annet formål som vanskeliggjør fiske. Landsmøtet ber om at dette må avklares i det pågående arbeidet med Ot.prp'en om "Lov om forvaltning av villlevende marine ressurser".

Landsmøtet viser til at "Kysttorskgruppen" i sin rapport fra 2006 og 2007 uttrykte bekymring i forhold til torskeoppdretts effekter på kysttorsk. Miljøvernorganisasjoner, forskningsmiljø og store deler av forvaltningen uttrykker tilsvarende bekymring over satsning på oppdrettstorsk uten at påvirkning i effektene på villtorsk er kartlagt. Landsmøtet forutsetter økt forskningsinnsats innen disse

områdene, og en "føre var holdning" innen torskeoppdrett inntil nødvendig kunnskap er etablert.

Miljø og klima

4. Landsmøtet er usikker på hvordan konsekvensene av global oppvarming vil bli for fiskerinæringa. Hvordan økt havtemperatur vil påvirke ulike fiskebestanders vandringsmønster og gyteområder, er sentralt i dette. Landsmøtet ber Havforskningsinstituttet og andre relevante forskningsinstitutter følge nøye med i denne utviklingen.

Landsmøtet mener det er viktig at Norge fører en politikk som bidrar til å nå målene for reduksjon av de globale utslippene av klimagasser. Dette er et globalt problem og det er naturlig og mest effektivt å ha et globalt perspektiv på politikken. Landsmøtet mener at Norge kan bidra vesentlig til utslippsreduksjon gjennom utvikling av ny teknologi. Dette tilsier en offensiv satsing som vil gagne både det globale miljøet, norske forskningsmiljø og norsk næringsliv.

Landsmøtet er kritisk til avgift som virkemiddel for å redusere NOx-utslippene og mener at Norges forpliktelser i henhold til Gøteborg-protokollen i stedet må oppnås gjennom et forpliktende samarbeid mellom staten og norsk næringsliv. En slik miljøavtale vil ansvarliggjøre næringslivet, stimulere til forskning og utvikling og gi den største og mest kostnadseffektive reduksjonen av NOx-utslipp.

Næringslivet har i mange måneder vært samlet og beredt til å inngå en avtale om krevende tiltak for å få til utslippsreduksjoner av NOx. Landsmøtet registrerer at Miljøverndepartementet nå har kommet med et utspill som gir grunnlag for videre drøftelser om en avtale. Landsmøtet forutsetter at den videre prosessen går raskt slik at arbeidet med å få ned utslippene kommer i gang og slik at en vesentlig usikkerhet sett fra næringens side blir fjernet.

En viktig faktor for NOx-fondets måloppnåelse er at avgiftsfritaket og dermed innbetalingene til fondet, blir gjort gjeldende fra 1. januar 2007.

Sentrale rammebetingelser

Forvaltning

5. Landsmøtet understreker at norsk havforskning er langt framme i bruk av moderne utstyr og modeller, og er åpen for dialog mellom forskere og fiskere. Denne åpenheten er svært viktig for begge parter. Referanseflåten er et resultat av samarbeidet mellom Norges Fiskarlag og Havforskningsinstituttet.

Langsiktige forvaltningsstrategier for våre viktigste bestander bidrar til stabilitet og forutsigbarhet i kvotene over tid. I de siste år har det også blitt rettet sterkt fokus på at man må legge til grunn økosystemperspektiv for forvaltningen. Dette betyr at både biologiske og fysiske faktorer i havet må trekkes inn i forvaltningen. Landsmøtet støtter prinsippene som norske myndigheter legger til grunn for for-

valtningen av de marine ressurser, men det er behov for i større grad å innlemme økosystembetraktninger og bioøkonomiske vurderinger i forvaltningsstrategiene.

Kampen mot ulovlig, urapportert og uregulert fiske

6. Landsmøtet støtter fullt ut regjeringens arbeid med å få stanset det internasjonale ulovlige, uregulerte og urapporterte fisket. Etableringen av havnestatskontroll har vist seg å være særdeles viktig. Landsmøtet vil gi honnør til regjeringen for godt og aktivt arbeid på dette området, og legger til grunn at dette arbeidet fortsetter.

Økt markedsinnsats - trygg sjømat

7. Landsmøtet viser til at norsk fiskerinæring konkurrerer på et globalt marked, og eksporterer i dag sjømat til omlag 150 land. Landsmøtet mener derfor det er påkrevd at norske myndigheter har en aktiv og koordinert handelspolitikk som sikrer at rammevilkår i markedene for norsk sjømat minst er på samme nivå med våre konkurrenter. I forbindelse med utforming av nasjonale posisjoner må det tas hensyn til sjømatnæringens behov. Dette gjelder både innenfor WTO og EFTA.

Landsmøtet understreker at WTO er viktig for Norge og norsk fiskerinæring, spesielt fordi vi er et lite land med en åpen økonomi. Sterke internasjonale kjøreregler for handelen, spesielt i lys av næringas ekstreme eksportavhengighet er sentralt i dette arbeidet.

Landsmøtet mener det er viktig at Norge medvirker til at forhandlingene i WTO blir sluttført. Samtidig må myndighetene intensivere arbeidet med å få etablert flere regionale frihandelsavtaler gjennom EFTA

Landsmøtet viser til at handelsavtaler gjennom EFTA er et nyttig supplement til multilaterale forhandlinger innenfor rammen av WTO. For fiskerinæringen er det sentralt at hensynet til norsk sjømatnærings behov legges til grunn for prioritering av framtidige frihandelspartnere innenfor EFTA.

8. Landsmøtet mener det er nødvendig å styrke fellesskapsløsninger når det gjelder generisk markedsarbeid både utenlands og i Norge. Bedriftsvis satsinger vil aldri kunne erstatte satsing på fellesskapsløsninger. I dette arbeidet må det være en målsetting å styrke innsatsen i det generiske markedsarbeidet i Norge.

Fiskerinæringens lønnsomhet er helt avhengig av den etterspørsel og interesse markedene viser for norske fiskeprodukter. Den viktigste faktoren er god kvalitet på de produkter som tilbys. En forutsetning for god kvalitet er at alle ledd bidrar til å få minst mulig kvalitetsforringelse fra fangst til forbruker.

Landsmøtet ber myndighetene sørge for at Mattilsynet blir tilført tilstrekkelige midler slik at næringens interesser blir ivaretatt både nasjonalt og internasjonalt.

9. Landsmøtet erkjenner at markedet i økende grad etterspør informasjon om og dokumentasjon av at norsk fisk stammer fra lovlig fangst og bærekraftig forvaltede bestander. Særlig i løpet av det siste året er kravet fra markedet blitt

mer konkretisert. Landsmøtet viser til at Marin Stewardship Council (MSC) har en dominerende rolle i markedet, men at det også finnes andre aktuelle ordninger.

Landsmøtet mener det er viktig at fiskerinæringa arbeider målrettet for ikke å bli avhengig av MSC. Dette innebærer at alternative innfallsvinkler må ha høy prioritet. Det må gjelde selv om flere fiskerier skulle bli MSC-sertifisert.

Strukturtiltak i flåten

10. Landsmøtet viser til at i Norge er det to strukturvirkemidler som har vært tatt i bruk; kondemnering og ulike ordninger for sammenslåing av kvoter.

Hovedformålet med ordningene er det samme. For det første skal de bidra til at næringen er i stand til å henge med i den kontinuerlige produktivitetsutviklingen. For det andre skal ordningene bidra til kapasitetstilpassing mellom flåten og ressursgrunnlaget. Gjennom dette oppnås andre effekter som økt lønnsomhet, bedre mulighet for å konkurrere om arbeidskraft og at kontrollbehovet reduseres.

Etter lang tids usikkerhet konstaterer Landsmøtet at Stortinget har vedtatt nytt regelverk for strukturtiltak i fiskeflåten. I Strukturmeldingen har regjeringen meddelt at det innen utløpet av 2009 skal foretas en evaluering av hvordan tiltakene mht innlemmelsen av kystflåten mellom 11-15 meter i strukturkvoteordningen har virket, særlig med vekt på konsekvenser for distriktene.

Etter Landsmøtets oppfatning vil det være for lenge å avvente evalueringen i løpet av 2009, hvor eventuelle nye kvotetak tidligst vil komme til å kunne bli iverksatt for kvoteåret 2010. Landsmøtet ber om at arbeidet med evalueringen tar til på et tidligere tidspunkt i nært samarbeid mellom næringa og myndighetene.

Ressursfordeling mellom flåtegrupper

11. Landsmøtet konstaterer at kvotefordelinger mellom ulike flåtegrupper er et spørsmål som har blitt viet mye oppmerksomhet og ressurser i organisasjonen. Dette har sin årsak i at kvotefordeling er en av de mest sentrale rammebetingelsene som fiskerne må forholde seg til. Saken behandles som egen sak på dette Landsmøtet.

Rekruttering – kampen om arbeidskraft

12. Landsmøtet viser til at det er en økende etterspørsel etter kvalifisert arbeidskraft innenfor maritim sektor. Skipsfarten, som konkurrerer om arbeidskraften i maritim sektor, har tilgang til den såkalte nettolønnsordningen. Landsmøtet understreker at fiskeflåten er avhengig av å levere sine produkter i et internasjonalt marked. Fiskeflåten er dermed like utsatt for internasjonal konkurranse som skipsfarten.

Landsmøtet konstaterer at Regjeringen i forslag til statsbudsjett for 2008, verken har foreslått øking i fiskerfradraget eller i avskrivningssatsen. Regjeringen har derimot videreført og økt avsetningene til nettlønnsordningen. Dette bidrar til at konkurransesituasjonen i rekrutteringssammenheng er ytterligere skjerpet.

Landsmøtet kan ikke akseptere en slik konkurransevridding fra myndighetenes side og krever at forslagene som Norges Fiskarlag har fremmet blir fulgt opp.

13. Landsmøtet mener at i tilknytning til skoletilbudet innen fiskerifaglig utdanning må det bygges opp tilstrekkelig antall fullverdige skole-/opplæringsfartøy. Det er en grunnleggende forutsetning at elevene i tillegg til den teoretiske opplæringen får mest mulig av opplæringen om bord i egnede opplæringsfartøy. De kostnader dette medfører må være et offentlig ansvar, knyttet til utdanningstilbudet.

Landsmøtet viser til utredningen om rekruttering til flåteleddet i næringa, og et forslag til rekrutteringssystem som er presentert overfor Fiskeri- og kystdepartementet, etter anmodning fra departementet. Landsmøtet legger til grunn at departementet umiddelbart tar sin del av ansvaret med å sikre rekruttering til næringa. Norges Fiskarlag er rede til å ta sin del av dette ansvaret.

Landsmøtet mener det er viktig å rekruttere flere kvinner inn i næringa, både for næringas egen utvikling og posisjon i samfunnet, og spesielt viktig for utviklingen av mange kystsamfunn.

14. Sikkerhet

Landsmøtet viser til tragiske forlis som i det siste har funnet sted med små fiskefartøy på kysten. Landsmøtet ber Landsstyret ha fokus på sikkerheten og nøye vurdere tiltak som kan bidra til at slike situasjoner kan unngås i framtida..

Forskning og utvikling

15. Landsmøtet viser til at kunnskap som fiskerne høster i sitt daglige virke på sjøen er uvurderlig i arbeidet med forskning og utvikling, og fiskerne har derfor en viktig rolle som premissleverandør for forskningsaktivitet. Landsmøtet mener det er viktig at virkemiddelapparatet gir nødvendig risikoavlastning og stimulerer til nyskaping i flåten. Innovasjon Norge må leve opp til en slik strategi.

Landsmøtet understreker at fiskeflåten i hovedsak har en småskalastruktur. Dette må det tas hensyn til i arbeidet innen forskning og utvikling. Det er viktig at mangfoldet ivaretas når premissene for denne aktiviteten legges for framtida.

Etableringen av NOFIMA (nytt næringsrettet forskningskonsern) er en utfordring for forskning og utvikling i næringa. Landsmøtet stiller seg uforstående til at myndighetene legger opp til å svekke styringsretten som Fiskeri- og havbruksnæringens Forskningsfond i dag har over inntrukket FoU-avgift. Landsmøtet stiller spørsmål ved lovligheten av denne svekkelsen i forhold til Stortingets vedtak når denne avgiften ble innført.

Landsmøtet kan ikke akseptere de endringer det legges opp til i bruk av næringas eget bidrag til forskning og utvikling. Landsmøtet krever at Stortinget sikrer bruken og styringsretten av inntrukket FoU-avgift fra næringa, slik Stortinget vedtok dette ved innføringen av avgiften."